

היום נלמד בעזרת ה':

סוטה דף כה

איבעיא להו, עוברת על דת: 'עוברת על דת יהודית' היא אשה שאינה צנועה, כגון שיוצאת ללא כיסוי ראש, וטווה בשוק, ומדברת עם כל אדם, שדינה שיוצאת ללא כתובה, האם צריכה התראה שמא תחזור בה ואם תחזור בה לא תפסיד את כתובתה, או שאף אם לא התרו בה מפסידה כתובתה.

ת"ש: למדנו במשנה במס' יבמות - ארוסה ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה. ע"כ המשנה שם. משמע שאמנם לא שותות אבל הבעל יכול לקנא להן.

למאי? אם הן לא שותות לאיזה עניין הקינוי מועיל? **לאו להפסידה כתובתה?** שאם לא היה מקנא להן לא היו מפסידות, א"כ מוכח ש'עוברת על דת יהודית' צריכה התראה, שהרי הארוסה והשומרת יבם עברו על דת יהודית בזה שנסתרו עם אדם זר, וכיון שקינא להן (= שזו ההתראה) לכן מפסידות כתובתן, ואם לא היה מקנא להן לא היו מפסידות.

אבי דוחה: הקינוי מועיל שאם תיסתר לאחר הקינוי היא נאסרת עליו, אבל אם רוצה לגרשה מחמת שעברה על דת יהודית לא צריך לתת לה כתובה גם אם לא התרה בה.

רב פפא דוחה באופן שונה: הקינוי מועיל שאם תיסתר לאחר שישא אותה יוכל להשקותה מחמת שקינא לה כשהייתה ארוסה / שומרת יבם (= שאז לא יכל להשקותה כיון שעדיין לא היתה אשתו).

אמר רבא ת"ש: למדנו במשנתנו - אלמנה לכהן גדול וכו' לא שותות ולא נוטלות כתובה. ע"כ המשנה. משמע שאמנם לא שותות אבל הבעל יכול לקנא להן.

למאי? אם הן לא שותות לאיזה עניין הקינוי מועיל, והרי הן כבר אסורות עליו? **אלא לאו להפסידן כתובתן!** שאם לא היה מקנא להן לא היו מפסידות אף שחייב לגרשן, א"כ מוכח ש'עוברת על דת יהודית' צריכה התראה כדי להפסידה כתובתה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

רב יהודה מדיסקרטא דוחה: הקינוי מועיל לאוסרה על הבועל.

א"ר חנינא מסורא: למדנו במשנתנו - ואלו שבית דין מקנין להן וכו' ולא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה. ע"כ המשנה. א"כ מוכח שעוברת על דת יהודית צריכה התראה כדי להפסידה כתובתה, שהרי בית דין מקנא להן שזו ההתראה.

וכלוה מאי טעמא לא אמרי מהא: מדוע כל האמוראים הנ"ל לא הוכיחו כך מהמשנה כפי שהוכיח רבי חנינא מסורא?

דלמא שאני התם: יתכן שרק הנשים האלה (= מי שנתחרש בעלה וכו') לא יפסידו כתובתן אם לא התרו בהן, לפי שאין להן אימת בעל ולכן אין זו פריצות גדולה עם עוברות על דת יהודית, אבל מי שבעלה אצלה ואינה מפחדת ממנו ועוברת על דת יהודית זו פריצות גדולה, ויתכן שאף ללא התראה מפסידה כתובתה.

איבעיא להו: אשה שהיא עוברת על דת יהודית ובעלה רוצה להשאירה תחתיו ולא לגרשה, האם מותר לו להשאירה או שחייב לגרשה? צדדי הספק: האם התורה תלתה זאת בקפידתו של הבעל שנאמר **"וְקָנָא אֶת אִשְׁתּוֹ"**, ובעל זה אינו מקפיד וא"כ אינו חייב לגרשה, או כיוון שדרכו של בעל להקפיד על אשתו אם מתנהגת בפריצות לכן חייב לגרשה גם אם הוא אינו מקפיד.

ת"ש: למדנו במשנתנו - ואלו שבית דין מקנין להן וכו'. ואם מותר לו להשאירה תחתיו מדוע בית דין מקנים להן? וכי בית דין נעשים שליחים של הבעל בדבר שהוא אינו מעוניין בו? והרי הדין שהוא שאין חבים לאדם שלא בפניו, וא"כ אין בית דין יכולים לעשות עבור הבעל דבר שהוא חוב בשבילו ולא זכות. א"כ מוכח שחייב לגרשה ולכן בית דין יכולים לקנא עבורו.

דחיה: סתמא דמילתא וכו': אין זו הוכחה, לפי שיתכן שמותר לו להשאירה, אבל בדרך כלל אדם מקפיד על אשתו אם היא עוברת על דת יהודית, ונוח לו שבית דין יקנאו לה, ולכן אין בית דין צריכים לחשוש שמא הוא לא מעוניין שיקנאו לה.

איבעיא להו בעל שמחל על קינויו: האם לאחר שהבעל קינא לאשתו הוא יכול למחול על קינויו ואשתו תהא מותרת לו, או לא. צדדי הספק: האם התורה תלתה את הקינוי בבעל וממילא הוא יכול למחול, או שהקינוי אינו תלוי בו אלא הוא רק המבצע אותו ולאחר שהוא כבר קינא לה הוא יוצא מהתמונה ואין הדבר תלוי בו למחול.

ת"ש ואלו שב"ד מקנין להן וכו': והרי אם הבעל יכול למחול על הקינוי, יתכן מצב שלאחר שב"ד יקנו לאשתו הוא יצא מבית האסורין וימחול לה על הקינוי, ודבר זה יהא זלזול לב"ד. אלא מוכח מכאן שאינו יכול למחול.

דחיה: סתמא דמילתא: באופן סתמי אדם סומך על ב"ד ומעוניין שהם יקנו לאשתו, ולא חוששים למקרה חריג.

ת"ש ומוסרין לו: ב"ד מוסרים לאדם שלוקח את אשתו הסוטה לבית המקדש, שני ת"ח שישגיו שהוא לא יבוא על אשתו בדרך. מוכח שאינו יכול למחול לה, כי אם כן מה הבעיה שימחול ויבעל?

דחיה: מאי שנא תלמידי חכמים: באמת הוא יכול למחול, ואדרבא מכאן יש ראייה שיכול למחול, כי מוסרים לו דוקא שני ת"ח ולא אנשים פשוטים, בכדי שהם ילמדו אותו למחול אם הם יראו שהוא מעוניין לבעול. (אמנם יתכן לפרש את המשנה להפך שהם משגיחים עליו שלא יבעל כלל כנ"ל, ולכן אין ראייה מהמשנה הזו).

זקן ממרא: חכם שחלק על בית דין הגדול של לשכת הגזית והורה לנהוג שלא כמו פסיקתם, נקרא 'זקן ממרא' ומיתתו בחנק.

פליגי בה: לאחר שהגמרא הוכיחה שבעל יכול למחול על הקינוי, היא מביאה מחלוקת באיזה שלב הוא יכול למחול: האם דוקא כשעדיין לא היתה סתירה לאחר הקינוי, או אפילו לאחר סתירה.

ממאי מדקא מהדרי רבנן וכו': רבנן מחזירים תשובה לרבי יוסי שאמר שבעל הסוטה נאמן ללכת איתה לבית המקדש בלא שמירה, מקל וחומר מנידה. רבנן דוחים ואמרים: אמנם איסור בעילת נידה חמור יותר מסוטה, אבל מצד שני לנידה יש היתר לאחר זמן ולכן היצר הרע חלש יותר, מאשר בסוטה שאין בה התר לעולם ויצרו תוקפו.

מוכח מכאן שבעל לא יעול למחול לאחר סתירה, כי אם כן גם לסוטה יש אופציה של התר והיה אפשר לשלוח אותם בלא שמירה.

למדנו במשנה: אם הבעל מת לפני שהספיק להשקותה לדעת ב"ש נוטלת כתובה, אפילו שזונה אין לה כתובה ולדעת ב"ה או שותה או נוטלת כתובה. (הגמרא במסכת יבמות ביארה שלא יתכן שאלמנה תשתה מי סוטה משום שרק בעל יכול להשקות את אשתו, אלא כוונת ב"ה שמכיון שאינה שותה אינה נוטלת כתובה).

(המשך בדף הבא ↓)

במאי קמפלגי: לדעת בית שמאי 'שטר העומד ליגבות כגבוי דמי' ולכן האישה מוחזקת בודאות בשטר כתובתה, ואילו יורשי הבעל טוענים מספק שלא מגיע לה את הכסף שמא זינתה - הדין הוא 'אין ספק מוציא מידי ודאי'. אבל לדעת בית הלל 'שטר העומד ליגבות לאו כגבוי דמי' וממילא היורשים מוחזקים בודאת בנכסים, ואילו האישה באה להוציא את כתובתה מספק שמא לא זינתה 'אין ספק מוציא מידי ודאי'.

למדנו במשנה: הנשוי לאיילונית זקנה ועקרה שקינא להן ונסתרו לדעת ת"ק אינו יכול להשקותן משום שאינו יכול לקיימן לאישה כי עליו לקיים מצות פרייה ורביה, אבל לדעת רבי אליעזר יכל להשקותן כי יכול לקיימן ולישא אישה נוספת וממנה לפרות ולרבות.

אבל איילונית דברי הכל לא שותה: משום שבפסוק נאמר שדוקא אישה שיכולה להכינס להריון שותה. והיינו אישה שבאופן עקרוני יכולה להיכנס להריון גם אם במקרה איננה יכולה להיכנס - שותה. דהיינו זקנה שיכלה להיכנס בתור צעירה ורק הזקנה גורמת לה, וכן עקרה שהיתה ראויה להריון רק שקבלה מכה שפגעה בה. אבל איילונית שמתחילת ברייתה אינה יכולה להוליד אינה שותה.